

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Юлія Сорока

**Свої, чужі, різні:
соціокультурна перспектива
сприйняття іншого**

Монографія

ХАРКІВ – 2012

УДК 316.7:[159.937:141.319.8]

ББК 60.56

С 65

Рецензенти:

Є. І. Головаха – доктор філософських наук, професор, заступник директора з наукової роботи Інституту соціології Національної академії наук України;

Л. М. Хижняк – доктор соціологічних наук, професор кафедри прикладної соціології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

В. М. Щербина – доктор соціологічних наук, заступник директора з наукової роботи Інституту культурології Національної академії мистецтв України.

*Затверджено до друку рішенням Вченої Ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 3 від 24.02.2012 р.)*

Сорока Ю.

С 65

Свої, чужі, різні: соціокультурна перспектива сприйняття Іншого : монографія / Юлія Сорока. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 332 с.

ISBN 978-966-623-858-3

Соціокультурний підхід застосований в монографії для розгляду феномену сприйняття Іншого в умовах сучасного полікультурного суспільства. Соціальне сприйняття концептуалізоване як специфічна «робота» культури, що дає можливість деконструювати чужого та ворога як найбільш небезпечних для полікультурного суспільства модусів Іншого та відкриває нові напрямки вирішення проблем дискримінацій та відчуження. Пізнавальна перспектива роботи ґрунтована принципами міждисциплінарності та інтегрованості соціологічного бачення з такими формами соціального знання, як повсякденне мислення та мистецтво. Використані в роботі емпіричні дані отримані за допомогою якісних та кількісних соціологічних методів та тематично сконцентровані навколо процесів пострадянських трансформацій та легітимації української культури.

УДК 316.7:[159.937:141.319.8]

ББК60.56

ISBN 978-966-623-858-3

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2012

© Сорока Ю. Г., 2012

© Виченкова У. І., макет обкладинки, 2012

ЗМІСТ

Вступ	7
1. Соціокультурне бачення соціального сприйняття	12
1.1. Сприйняття та взаємодія в суспільстві: понятійний вимір досліджень соціології та суміжних дисциплін.....	12
1.2. Сприйняття та культурний контекст: емпіричні розвідки психології та антропології	40
1.3. Соціокультурне тлумачення соціального сприйняття: від концептуалізації до стратегії емпіричного дослідження.....	74
2. Соціальне сприйняття Іншого	113
2.1. Інший як конституювальна інстанція соціального сприйняття: конструювання та легітимація відмінностей.....	113
2.2. Проблематизація соціального сприйняття Іншого в сучасному суспільстві: Інший та іншування.....	124
2.3. Інший як об'єкт соціального сприйняття: соціокультурна номенклатура Іншого.....	170
3. Полікультурний контекст соціального сприйняття Іншого	224
3.1. Соціокультурна інтерпретація полікультурного суспільства	224
3.2. Полікультурні умови соціального сприйняття Іншого: легітимовані розрізнення та боротьба за нові засоби соціального сприйняття.....	242
3.3. Українські контексти полікультурності: регіональні відмінності, етнічні та громадянські значення символів на тлі легітимації української культури.....	279
Підсумки	309
Abstract	312
Література	314
Іменний покажчик	328